AEE-T Journal of Environmental Education
ISSN 1906-8557
© 2010 The Association for Environmental Education of Thailand

Social Support Affecting Public Participation in Water Hyacinth Management in Bang Pu Subdistrict Municipality, Mueang Samut Prakan District, Samut Prakan Province

Phatnicha Supap[1], Udom Khomphayak[2]

[1]Master of Public Health Program in Public Health Administration

[2]Faculty of Allied Health Sciences Pathumthanee University

Abstract: The objectives of this study were to 1) social support for community participation in water hyacinth management; 2) public participation in water hyacinth management; and 3) an analysis of the influence of social support on community participation in water hyacinth management. The conceptual framework was applied to the social support theories of House. The study methodology was quantitative research. The population consisted of 119,488 people. The sample size was determined using Taro Yamane's formula, resulting in 399 participants, who were selected through multistage sampling. Statistics used for the data analysis include percentage, mean, and standard deviation and stepwise multiple regression.

The results of the study found that (1) the overall social support of the public for water hyacinth management was at a high level. ($\bar{x}$= 3.85, S.D.=0.60), 2) the overall level of public participation in water hyacinth management had a mean score at a moderate level ($\bar{x}$ =3.47, S.D.=0.69), 3) overall social support among the public for water hyacinth management significantly influenced public participation in water hyacinth management, explaining 37.20% of the variance (R^2 =0.372, $p<0.001$), with statistical significance at the .01 level. This study indicated that if government agencies provided adequate support in terms of information, communication, and necessary equipment, it will encouraged greater public participation in water hyacinth management, which can ultimately helped reduce the spread of water hyacinths.

Keywords: Social Support, Public Participation, Water Hyacinth Management

แรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาของประชาชน เทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

พัชณิชา สุภาพ[1] อุดม คมพยัคฆ์[2] และธนัตกรณ์ ผุดผาด[3]

[1]หลักสูตรบริหารสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

[2,3]คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

บทคัดย่อ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แรงสนับสนุนทางสังคมของประชาชนในการจัดการผักตบชวา 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวา และ 3) วิเคราะห์อิทธิพลของแรงสนับสนุนทางสังคมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวา โดยประยุกต์ แนวคิด ทฤษฎี แรงสนับสนุนทางสังคม ของเฮ้าส์ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร จำนวน 119,488 คน กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ ทาโร่ ยามาเน่ จำนวน จำนวน 399 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.87 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) แรงสนับสนุนทางสังคมของประชาชนในการจัดการผักตบชวาโดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก) $\bar{X}$ =3.85, S.D.=0.606) 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวาโดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง) $\bar{X}$= 3.47, S.D.=0.695) 3) แรงสนับสนุนทางสังคมของประชาชนในการจัดการผักตบชวาโดยรวมมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวาได้ ร้อยล 37.20) R^2 = 0.372, $p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ถ้าหน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร วัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอจะส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาสามรถลดผักตบชวาได้

คำสำคัญ: แรงสนับสนุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดการผักตบชวา

บทนำ

ผักตบชวาเป็นวัชพืชน้ำที่มีอัตราการเจริญเติบโตและการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว โดยสามารถเพิ่มจำนวนได้ทั้งจากการแตกหน่อและการแพร่กระจายไปตามกระแสน้ำ ส่งผลให้เกิดการสะสมหนาแน่นในแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำสาธารณะ โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนที่มีระบบทางน้ำเชื่อมต่อกันอย่างต่อเนื่อง ปัญหาผักตบชวาจึงเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยเผชิญมาอย่างยาวนาน และยังคงมีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ เนื่องจากผักตบชวาสามารถขยายพื้นที่ปกคลุมผิวน้ำได้อย่างรวดเร็ว จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ คุณภาพน้ำ และการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในด้านต่าง ๆ จากข้อมูลระดับประเทศพบว่า ปัญหาผักตบชวามีความรุนแรงในลุ่มน้ำสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ภาคกลางซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำจากตอนบน จากการสำรวจของกรมชลประทาน พบว่ามีผักตบชวาลอยมาสะสมบริเวณเหนือเขื่อนเจ้าพระยามากกว่า 30,000 ตัน และในช่วงปี พ.ศ. 2564–2565 พบปริมาณผักตบชวาในคลองชลประทานรวมสูงถึงประมาณ 7 ล้านตัน จังหวัดที่มีปริมาณผักตบชวาสะสมสูง ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาประมาณ 1 ล้านตัน จังหวัดสุพรรณบุรีประมาณ 700,000 ตัน จังหวัดนครปฐมประมาณ 510,000 ตัน และจังหวัดฉะเชิงเทราประมาณ 360,000 ตัน ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาผักตบชวาเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบลุ่มน้ำ ซึ่งต้องใช้งบประมาณ กำลังคน และเครื่องจักรจำนวนมากในการจัดการอย่างต่อเนื่อง ในระดับพื้นที่

เทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 63.5 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 4 ตำบล มีประชากรประมาณ 119,488 คน และมีลักษณะเป็นพื้นที่ปลายน้ำที่เชื่อมต่อกับคลองสาขาจำนวนมาก รวมทั้งสิ้น 37 คลอง ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นจุดรับการไหลสะสมของผักตบชวาจากพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากข้อมูลการดำเนินงานด้านการกำจัดผักตบชวาของเทศบาลตำบลบางปู พบว่า ในช่วง 3 ปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566–2568) เทศบาลได้ดำเนินการกำจัดผักตบชวาในคลองสาขาต่าง ๆ รวม 25 คลอง มีปริมาณผักตบชวาที่ถูกกำจัดรวมทั้งสิ้น 1,783 ตัน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กำจัดได้ 260 ตัน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กำจัดได้ 618 ตัน และปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กำจัดได้สูงถึง 905 ตัน ข้อมูลเชิงปริมาณดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาผักตบชวาไม่ได้เป็นเพียงปัญหาเฉพาะจุดหรือเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว หากแต่เป็นปัญหาที่มีลักษณะ “เกิดซ้ำและสะสม” โดยเฉพาะในพื้นที่ปลายน้ำอย่างเทศบาลตำบลบางปู ซึ่งต้องรองรับผักตบชวาที่ไหลมาจากพื้นที่ต้นน้ำและกลางน้ำอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการกำจัดผักตบชวาปีละหลายร้อยตัน แต่ปริมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีแสดงให้เห็นว่าการจัดการในลักษณะเดิมยังไม่สามารถควบคุมหรือยับยั้งการแพร่กระจายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแพร่ระบาดของผักตบชวาในเขตเทศบาลตำบลบางปูส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการระบายน้ำและคุณภาพน้ำ เนื่องจากผักตบชวาที่ขึ้นหนาแน่นสามารถลดอัตราการไหลของน้ำในลำคลองได้ประมาณร้อยละ 40 ทำให้เกิดน้ำท่วมขังและน้ำเน่าเสีย แสงสว่างที่ส่องถึงใต้น้ำลดลง ส่งผลให้ปริมาณออกซิเจนในน้ำลดต่ำ และ

กระทบต่อสัตว์น้ำและระบบนิเวศ นอกจากนี้ ผักตบชวาที่ย่อยสลายยังเป็นแหล่งสะสมของขยะ สิ่งปฏิกูล และสัตว์พาหะนำโรค เช่น ยุงและหนู ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่โดยตรง แม้เทศบาลตำบลบางปูจะมีบทบาทและภารกิจหลักในการจัดการปัญหาผักตบชวา และได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องผ่านการใช้แรงงาน เครื่องมือ และงบประมาณของภาครัฐ แต่จากข้อมูลเชิงปริมาณและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการ โดยหน่วยงานภาครัฐเพียงฝ่ายเดียวยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน ผักตบชวายังคงกลับมาแพร่ระบาดซ้ำ และมีแนวโน้มเพิ่มปริมาณมากขึ้นตามลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ อันเป็นผลมาจากการขาดการจัดการที่ครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ รวมทั้งการขาดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ การกำจัดผักตบชวาในแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณ กำลังคน และทรัพยากรของเทศบาลเป็นจำนวนมาก หากพิจารณาจากปริมาณผักตบชวาที่ถูกกำจัดรวมกว่า 1,700 ตันภายในระยะเวลาเพียง 3 ปี จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวสร้างภาระด้านงบประมาณและการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และอาจส่งผลต่อความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรไปพัฒนาด้านอื่นของท้องถิ่นในอนาคต ในขณะเดียวกัน ประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งน้ำและได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหาผักตบชวา เช่น ปัญหาน้ำเน่าเสีย กลิ่นเหม็น การแพร่กระจายของสัตว์พาหะนำโรค และความเสี่ยงจากน้ำท่วม กลับมีบทบาทในการจัดการปัญหาในระดับจำกัด ทั้งที่ในทางปฏิบัติ การจัดการผักตบชวาอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยการดูแลแหล่งน้ำในชีวิตประจำวัน การเฝ้าระวัง และความร่วมมือของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

จากบริบทดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า “การมีส่วนร่วมของชุมชน” เป็นกลไกสำคัญในการเสริมประสิทธิภาพการจัดการผักตบชวา อย่างไรก็ตาม การที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จำเป็นต้องได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนด้านข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ การสนับสนุนจากครอบครัว ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเครือข่ายทางสังคมในพื้นที่ ซึ่งแรงสนับสนุนเหล่านี้จะช่วยสร้างความตระหนัก เสริมแรงจูงใจ และเอื้อให้เกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น ปัญหาผักตบชวาในเขตเทศบาลตำบลบางปูจึงเป็นปัญหาที่ต้องอาศัยการจัดการเชิงบูรณาการ โดยเฉพาะการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กับแรงสนับสนุนทางสังคม การศึกษานี้จึงมีความสำคัญในการนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาอธิบายบทบาทของแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการผักตบชวาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และสามารถลดปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงสนับสนุนทางสังคมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวาในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวาในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้ที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลตำบลบางปู จำนวน 119,488 คน (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566-2570) กำหนดสัดส่วนตามแนวคิดของของ Taro Yamane (1967) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 399 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน เป็นแบบให้เลือกตอบ (Check list) และเติมข้อความ (Open ended)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลแรงสนับสนุนทางสังคมในการจัดการผักตบชวา ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐ ด้านการติดต่อ สื่อสาร และ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ จากหน่วยงานรัฐ ข้อมูลส่วนนี้ออกแบบเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

การแปลผลนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อใช้หลักการแปล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย	
4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการคิดการพัฒนา ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการรับประโยชน์

ข้อมูลส่วนนี้ออกแบบเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.87 ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การพิทักษ์สิทธิ์

ผู้วิจัยได้ขอรับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์กับคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยได้รับการพิจารณารับรองโครงการเลขที่หนังสือรับรอง PTURB-EXP-2026-0077 เลขที่โครงการ 2026-0068 วันที่รับรอง 22 สิงหาคม 2569

ผลการวิจัย

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 71.93 อายุส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.61 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.60 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 39.10 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000บาท เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 44.11

2. **แรงสนับสนุนทางสังคมในการจัดการผักตบชวา** พบว่า ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมด้าน แรงสนับสนุนทางสังคมการจัดการผักตบชวาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.85, S.D. = 0.606) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐ ($\bar{X}$= 4.05, S.D.= 0.64) รองลงมาได้แก่ ด้านการติดต่อ สื่อสาร อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$= 3.94, S.D.=0.57) และด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ จากหน่วยงานรัฐ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=3.56, S.D.=0.61) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เฉลี่ยรวมแต่ละด้านแรงสนับสนุนทางสังคมในการจัดการผักตบชวา (n=399)

ด้านที่	ปัจจัยเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคม	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐ	4.05	0.64	มาก
2	ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.94	0.57	มาก
3	ด้านการสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานรัฐ	3.56	0.61	มาก
	รวม	**3.85**	**0.606**	**มาก**

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางปู พบว่าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางปู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$= 3.47, S.D.=0.695) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ ด้านการปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผล ($\bar{X}$= 3.48, S.D.=0.69) รองลงมาได้แก่ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านการคิดการพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.47, S.D.=0.67) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}$= 3.46, S.D.=0.69) และด้านการรับประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$= 3.45, S.D.=0.70) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เฉลี่ยรวมแต่ละด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางปู (n=399)

ด้านที่	ปัจจัยเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคม	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	3.47	0.68	ปานกลาง
2	ด้านการคิดการพัฒนา	3.47	0.67	ปานกลาง
3	ด้านการตัดสินใจ	3.46	0.69	ปานกลาง
4	ด้านการปฏิบัติ	3.48	0.69	ปานกลาง
5	ด้านการติดตามประเมินผล	3.48	0.69	ปานกลาง
6	ด้านการรับประโยชน์	3.45	0.70	ปานกลาง
	รวม	**3.47**	**0.695**	**ปานกลาง**

4. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวา พบว่า สมการที่ประกอบด้วยแรงสนับสนุนทางสังคมด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐ (X1) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X2) และด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐ (X3) สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางปูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่า $F = 77.986$, $p < 0.001$ แสดงว่าสมการถดถอยโดยรวมมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถนำตัวแปรดังกล่าวไปใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ได้ และพบผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปร แรงสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการพยากรณ์ ได้แก่ ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐ (X1) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X2) และด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐ (X3) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3 และผลการเปลี่ยนแปลงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่าในขั้นตอนแรก ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐ (X1) ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการ มีค่า $R=0.540$ และ $R^2 =0.291$ แสดงว่าสามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาได้ร้อยละ 29.1 โดยมีค่า $F = 163.279$ เมื่อเพิ่มด้านการติดต่อสื่อสาร (X2) เข้าสู่สมการ ค่า R เพิ่มเป็น 0.588 และ R^2 เพิ่มเป็น 0.346 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 34.60 โดยมีค่า $F = 104.527$ เมื่อเพิ่มด้าน การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ จากหน่วยงานรัฐ (X3) เข้าสู่สมการ ค่า R เพิ่มเป็น 0.610 และ R^2 เพิ่มเป็น 0.372 แสดงว่าตัวแปรทั้งสามร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาได้ร้อยละ 37.20 ส่วนที่เหลือร้อยละ 62.80 เป็นความแปรปรวนที่ไม่ได้อธิบายด้วยตัวแปรในสมการโดยโมเดลสุดท้าย มีค่า $F = 77.986$ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 การแปรปรวนจากตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์

สมการ	**แหล่งความแปรปรวน**	**Sum of Squares**	**df**	**Mean Squares**	**F**	**P-value**
X1 ด้านการได้รับคำแนะนำ	Regression	71.510	3	23.837	77.986	.000**
จากหน่วยงานรัฐ	Residual	120.733	395	.306		
X2 ด้านการติดต่อสื่อสาร						
X3 ด้านการสนับสนุน		192.243	398			
ทรัพยากรจากหน่วยงานรัฐ	Total					

** p-value < .01

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนแปลงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในการทำนายการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปู

ตัวแปรต้น	R	R^2	F	Unstd.		Std.	t	p-value
				B	SE	Beta		
Constant				.062	.230		.270	.787
ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐ (X1)	.540	.291	163.279	.417	.050	.384	8.418	< .001**
ด้านการติดต่อสื่อสาร (X2)	.588	.346	104.527	.249	.057	.204	4.376	< .001**
ด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐ (X3)	.610	.372	77.986	.207	.051	.182	4.080	< .001**

**p-value < .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. แรงสนับสนุนทางสังคมในการจัดการผักตบชวาของประชาชน

ผลการศึกษาพบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางปูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=3.85, S.D.=0.606) โดยด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการศึกษาที่ประยุกต์จาก House (1981) และ Cohen และ Wills (1985) โดยมองแรงสนับสนุนทางสังคมในลักษณะของการให้คำแนะนำและข้อมูลความรู้ การติดต่อสื่อสารและประสานงาน ตลอดจนการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลดังกล่าวอาจอธิบายได้ว่า การจัดการปัญหาผักตบชวาเป็นภารกิจที่ประชาชนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยลำพัง แต่ต้องอาศัยความรู้ ข้อมูล การประสานงาน ตลอดจนเครื่องมือและทรัพยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เมื่อประชาชนสามารถเข้าถึงเจ้าหน้าที่ ได้รับคำแนะนำ และได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ประชาชนรับรู้ถึงแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ทบทวนไว้ในบทที่ 2 ซึ่งระบุว่า การจัดการผักตบชวาอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งด้านนโยบาย งบประมาณ เครื่องมือ และองค์ความรู้ ควบคู่กับการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร การสร้างความตระหนัก และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำจัด ดูแล และใช้ประโยชน์จากผักตบชวา ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ที่พบว่า

การได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐและการติดต่อสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่ประชาชนได้รับในระดับมาก นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ดุษฎีพร หิรัญ และสุรวุฒิ สุดหา (2566) ซึ่งศึกษาการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนจากผักตบชวา และพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกด้านความรู้ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ และการตลาด เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อความต่อเนื่องและความยั่งยืนของการดำเนินงาน สะท้อนให้เห็นว่าแรงสนับสนุนจากหน่วยงานและเครือข่ายภายนอกมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการศึกษาครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม ด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น แม้ยังอยู่ในระดับมาก ผลดังกล่าวสะท้อนว่า แม้ประชาชนจะสามารถเข้าถึงคำแนะนำและการติดต่อสื่อสารได้ค่อนข้างดี แต่การได้รับวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร หรืองบประมาณอาจยังไม่ทั่วถึงเท่ากับการได้รับข้อมูลและคำแนะนำ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทรัพยากรควบคู่กับการให้ความรู้และการสื่อสาร เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวา

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.47, S.D.=0.695) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการปฏิบัติและด้านการติดตามประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ขณะที่ด้านการรับประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการศึกษาดังกล่าวอาจอธิบายได้ว่า แม้ประชาชนในพื้นที่จะตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาผักตบชวาในระดับหนึ่ง แต่การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนยังมีข้อจำกัด เนื่องจากการมีส่วนร่วมมิได้หมายถึงเพียงการเข้าร่วมกิจกรรมกำจัดผักตบชวาเท่านั้น แต่ครอบคลุมตั้งแต่การรับรู้ข้อมูล การร่วมคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามประเมินผล และการรับประโยชน์ ซึ่งเป็นกรอบที่ผู้วิจัยประยุกต์จากแนวคิดของ Cohen และ Uphoff (1980) ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องโดยตรงกับณกฤติกา ทรัพย์พ่วง วิจิตรา ศรีสอน และศิโรตม์ ภาคสุวรรณ (2564) ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์งานจักสานผักตบชวาในตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท และพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยครอบคลุมด้านการรับผลประโยชน์ การตัดสินใจ การประเมินผล และการปฏิบัติ ความสอดคล้องดังกล่าวอาจเกิดจากลักษณะของการจัดการผักตบชวาที่ต้องอาศัยความต่อเนื่อง ความพร้อมด้านเวลา ทรัพยากร และแรงจูงใจของประชาชน ทำให้การมีส่วนร่วมยังไม่สูงในทุกมิติ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ แทนทัศน์ เพียกขุนทดและคณะ (2561) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากผักตบชวา โดยให้ความสำคัญกับการรับรู้ของประชาชน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การปฏิสัมพันธ์ การช่วยเหลือสนับสนุนระหว่างการดำเนินงาน และการพัฒนาเครือข่ายของชุมชน ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวเชื่อมโยงกับ

การสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากผักตบชวา ในทำนองเดียวกัน อัตติยาพร ไชยฤทธิ์ อธิภัทร สินทรโก และนพพร ขุนค้า (2563) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาผักตบชวาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนในการจัดการปัญหาผักตบชวา จึงสนับสนุนผลการศึกษาครั้งนี้ว่า การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้มากขึ้นเมื่อมีการเชื่อมโยงบทบาทระหว่างประชาชนกับกลไกของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการศึกษาพบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวา และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐมีความสัมพันธ์สูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ จากหน่วยงานรัฐตามลำดับ ผลดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมช่วยให้ประชาชนมีข้อมูล ความรู้ และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและได้รับการประสานงานอย่างเหมาะสม ย่อมเพิ่มความพร้อมและลดอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาผักตบชวา ทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดแรงสนับสนุนทางสังคมที่อธิบายว่า แรงสนับสนุนครอบคลุมทั้งการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร แรงงาน วัตถุสิ่งของ และการสนับสนุนจากบุคคลหรือกลุ่มทางสังคม ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ Judijanto, Paddiyatu, Novaria และ Suparwata ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสิ่งแวดล้อม ความตระหนักของชุมชน แรงสนับสนุนทางสังคม และการมีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ป่า และพบว่าแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน แม้บริบทของการศึกษาจะแตกต่างกัน แต่สนับสนุนแนวคิดร่วมกันว่าแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ อนุวัฒน์ สังข์ทอง (2560) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีบริบทด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรปราการเช่นเดียวกับการศึกษาครั้งนี้ จึงสามารถนำมาใช้สนับสนุนการอภิปรายถึงบทบาทของข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนจากหน่วยงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่นได้ เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคมทั้ง 3 ด้านได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมได้ร้อยละ 37.2 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน พบว่า ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐมีอิทธิพลสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐตามลำดับ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ แทนทัศน์ เพียกขุนทด และคณะ ที่ชี้ให้เห็นว่าการรับรู้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การช่วยเหลือสนับสนุน และการพัฒนาเครือข่ายชุมชน มีความเชื่อมโยงกับการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการผักตบชวา และยังสอดคล้องกับงานที่ศึกษาการจัดการผักตบชวาในระดับ

พื้นที่ ซึ่งพบว่าการสนับสนุนจากภาครัฐด้านงบประมาณ เครื่องมือ องค์ความรู้ และการประสานความร่วมมือ เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ดังนั้น ผลการศึกษาครั้งนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผักตบชวาควรให้ความสำคัญกับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการให้คำแนะนำและความรู้จากหน่วยงานรัฐ การพัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสารที่เข้าถึงง่ายและต่อเนื่อง รวมถึงการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรม ซึ่งจะช่วยเพิ่มความพร้อมและสร้างเงื่อนไขที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐ เทศบาลตำบลบางปูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรักษาและพัฒนาระบบการให้ความรู้ คำแนะนำ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการผักตบชวาแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ด้านการได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด

1.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร เทศบาลควรพัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ผักตบชวา แผนการดำเนินงาน และกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และต่อเนื่อง เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน สื่อออนไลน์ หรือช่องทางสื่อสารของเทศบาล เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

1.3 ด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ จากหน่วยงานรัฐ เทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดการผักตบชวา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ด้านการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านแรงงานหรือบุคลากร ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดการผักตบชวา ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การร่วมคิดและเสนอแนวทาง การร่วมตัดสินใจ การลงมือปฏิบัติ การติดตามประเมินผล และการรับประโยชน์ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมยังอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการนำผักตบชวามาใช้ประโยชน์ ควรส่งเสริมให้ประชาชนนำผักตบชวามาใช้ประโยชน์หรือเพิ่มมูลค่า เช่น การทำปุ๋ยหมัก การนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตร หรือนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้ประชาชนเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการผักตบชวาอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

1.6 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเทศบาล ผู้นำชุมชน ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันวางแผน ดำเนินงาน และติดตามผลการจัดการผักตบชวาอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การจัดการปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาของประชาชนเพิ่มเติม เช่น ความรู้เกี่ยวกับการจัดการผักตบชวา ความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม แรงจูงใจ บทบาทของผู้นำชุมชน และความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มกับประชาชน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวาในเชิงลึก

2.3 ควรใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยนำการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งระดับของตัวแปรและเหตุผลหรือบริบทที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.4 ควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือพื้นที่อื่นที่ประสบปัญหาผักตบชวา เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบและศึกษาความแตกต่างตามบริบทของแต่ละพื้นที่

2.5 ควรศึกษาผลของรูปแบบหรือโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการผักตบชวา เช่น โปรแกรมการให้ความรู้ การสร้างเครือข่ายชุมชน หรือกิจกรรมการนำผักตบชวามาใช้ประโยชน์ เพื่อประเมินว่ารูปแบบใดสามารถเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ควรมีการศึกษาติดตามผลในระยะยาว (Longitudinal Study) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของแรงสนับสนุนทางสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชนหลังจากการดำเนินมาตรการหรือโครงการจัดการผักตบชวา ซึ่งจะช่วยให้สามารถประเมินความต่อเนื่องและความยั่งยืนของการดำเนินงานได้

เอกสารอ้างอิง

กรมชลประทาน. (2564, 26 มกราคม). ชป. ระดมสรรพกำลังแก้ไขปัญหาผักตบชวาลุ่มน้ำภาคกลาง. เข้าถึงได้จาก https://www.rid.go.th/index.php/th/rid_report/516-26-01-2564-2.

กรมชลประทาน. (2564, 22 เมษายน). ชป. ระดมเครื่องจักร เร่งกำจัดผักตบชวาหน้าเขื่อนเจ้าพระยาคาดแล้วเสร็จก่อนกลางเดือนพฤษภาคมนี้. เข้าถึงได้จาก https://www.rid.go.th/index.php/th/rid_news/612-22-04-2564-2.

กรมชลประทาน. (2564, 23 เมษายน). กรมชลประทานเร่งเก็บวัชพืชและผักตบชวาเหนือเขื่อนเจ้าพระยา จังหวัดชัยนาท อย่างต่อเนื่อง. เข้าถึงได้จาก https://www.rid.go.th/index.php/th/rid_report/621-23-04-2564.

ไชยฤทธิ์ อ่อนจันทร์, สินทรโก อ่อนจันทร์, และขุนค้า นาคะ. (2563). แนวทางการแก้ไขปัญหาผักตบชวาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 4(2), 35–50. เข้าถึงได้จาก https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU/ article/view/242779.

ณกฤติกา ทรัพย์พ่วง, วิจิตรา ศรีสอน, และศิโรตม์ ภาคสุวรรณ. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์งานจักสานผักตบชวา กรณีศึกษา ตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(3), 874–890.

ดุษฎีพร หิรัญ, และสุรวุฒิ สุดหา. (2566). การพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนจากผักตบชวาเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน. วารสารมหาจุฬาคชสาร, 14(2), 107–116.

เทศบาลตำบลบางปู. (ม.ป.ป.). ข้อมูลสภาพทั่วไป. เข้าถึงได้จาก https://www.bangpucity.go.th/public/list/data/index/menu/1144.

แทนทัศน์ เพียกขุนทด, จิตติวัฒน์ ยวงเกตุ, วาศนศักดิ์ ลิ้มควรสุวรรณ, และสุวิน วุฒิสังคะ. (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์จากผักตบชวา. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. เข้าถึงได้จาก https://repository.dusit.ac.th/items/7d89f1da-6ec6-4f0d-b62d-96fe6fdc6f52.

ไทยพีบีเอส. (2564). กรมชลประทานลุยกำจัดผักตบชวา 3 หมื่นตันเหนือเขื่อนเจ้าพระยา. เข้าถึงได้จาก https://www.thaipbs.or.th/news/content/303631.

อนุวัฒน์ สังข์ทอง. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

Best, John W. (1977). Research in Education. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.

Bloom, B.S. Madaus, G.F. and Hastings, J.T. (1971). Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. McGraw-Hill, New York.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. World Development, 8(3), 213–235.

Cohen, S., & Wills, T. A. (1985). Stress, social support, and the buffering hypothesis. Psychological Bulletin, 98(2), 310–357.

House, J. S. (1981). Work stress and social support. Addison-Wesley.